

פרק ארבעה אחים

רבי אליעזר אומר: בית שמאי אומרים: יקיימו. ובית הלל אומרים: יוציאו.

ב. היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה —

אין אחותה נחשבת כאחות זקוקה, שהרי אין לו זיקה בערוה, ולכן, הרי הוא אסור בה, בערוה, ומותר באחותה.

ואילו האח השני — אסור בשתייהן.

ג. היתה אחת מהן אסורה על היבם באיסור שאינו איסור כרת, כך שלמרות האיסור, היא נופלת לפניו מן התורה, וכגון:

איסור מצוה, שהוא איסור "שניות לעריות" שאסרו חכמים.

ואיסור קדושה, שהוא איסור חייבי לאוין לכהונה, כגון גרושה. חולצת ולא מתייבמת.

ד. היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה, והשניה אסורה על זה איסור ערוה —

האסורה לזה — מותרת לזה, והאסורה לזה — מותרת לזה.

וזו היא שאמרו: אחותה של ערוה, כשהיא יבמתה, שנופלת יחד עמה ליבום — או חולצת או מתייבמת!

לפי שאינה נחשבת כאחות זקוקה, היות שהערוה אינה "זקוקה" ליבם.

המשנה הראשונה בפרק זה דנה במקרה בו נפלו שתי יבמות אחיות משני אחים ליבום לפני שני אחים.

מדין תורה מותרות שתיהן ליבום, אלא שגזרו חכמים שתהיינה אסורות.

ונאמרו בגמרא שני טעמים לדין זה:

האחד, משום שהן דומות לאחות אשתו. ואיסור זה נקרא "אחות זקוקתו", ובגללו אי אפשר ליבמן, אלא הן חולצות.

והשני, משום האיסור לבטל מצות יבמים, שאם ייבם אחד האחים את אחת האחיות וימות האח האחר, תצא האחיות השניה ללא חליצה, משום שהיא אסורה עליו מצד ערות אחות אשה.

אך אם יחלוץ לאחות הראשונה, הוא יכול לחזור ולחלוץ גם לשניה.

מתניתין

א. ארבעה אחין, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואים את האחיות. וכל אחת מן האחיות אסורה על היבמים, לפי שהיא "אחות זקוקתו".

הרי אלו חולצות, לפי שכל איסורן אינו אלא מדברי סופרים, ולא מתייבמות כפי שהתבאר.

ואם קדמו האחים וכנסו — יוציאו.